

kommer i Lære paa et Smede- og Maskinværksted, vil højst kunne tilegne sig Kendskab til 3—4 af de Specialiteter, Værkstedet bygger paa, og dette vil i Praxis sige, at han først skal til at tilegne sig Faget den Dag, han faar udlært, ved at søge Teknologisk Institut og andre Værksteder, hvor han kan faa den nødvendige Uddannelse i de forskellige Specialiteter. Hans egentlige Uddannelse falder først efter, at hans Læretid er udstaaet, og det vil derfor være urimeligt at forlange, at indenfor et Værksted, hvor der kun er meget ringe Adgang til at lære Fagets forskellige Grene, Læretiden skal være 4 eller 5 Aar. En 2-aarig eller 3-aarig Læretid vil sikkert i mange Tilfælde være fyldestgørende.

Det var med Hensyn til de Fag, der er i Udvikling. Men ogsaa i de hændende Fag er Læretiden urimelig lang. Jeg kan tage et Fag som Skotøjsfaget. Haandskomageriet betyder ikke mere noget her i Landet, men man kan dog stadig i Provinsens Blade se, at der søges Lærlinge til Haandskomageriet, Lærlinge, som maa gaa ind paa Læreforhold, der strækker sig over 3 eller som oftest 4 Aar. Dette at lære Skomageri i vore Dage er noget, som kan ske i Løbet af en Maaned eller 2 Maaneder, allerhøjest vil man være et halvt Aar om det. Det er ikke længere som i gamle Dage, hvor der ligefrem skulde Kunst til at lave en grevelig Ridestøvle; den grevelige Ridestøvle laves i vore Dage paa Fabrikkerne. Nu er det eneste, Lærlingene i Skomagerfaget lærer, at bagflikke en Støvle, sætte en Saal paa og sy en usynlig Lap paa. Det kan læres paa kort Tid. Der er vist adskillige her i Landet, Arbejdere og andre, som i deres Fritid selv forsaaler deres Støvler; det er slet ingen Kunst at forsaale en Støvle, og det er derfor urimeligt ved Lov at bestemme, at unge Mennesker skal spille 3—4—5 Aar paa at lære at forsaale Støvler. Det er en u hensigtsmæssig Anvendelse af Arbejdskraft, og dette Forhold medfører en Udbytning indenfor Lærlingeforholdet, som Lovgivningsmagten ingen Interesse har i at støtte.

§ 6 i Lovforslaget foreslaar, at Antallet af Lærlinge indenfor de forskellige Fag fastsættes af Socialministeren under samme Vilkaar, som jeg tidligere har nævnt, nemlig efter Forhandling med det paagældende Fags Organisationer af Arbejdsgivere og Arbejdere. Ogsaa denne Bestemmelse vil gøre Reglerne mere bøjelige, det vil sige mere velegnede for det levende Liv. Der kan ofte rettes den Anke mod Lovgivningen, at den skærer alt indenfor et bestemt Omraade over een Læst og gør Forholdet

stift. Der er ingen Tvivl om, at det vil være heldigt, at Socialministeren paa Grundlag af den Statistik, der foreligger dels over Antallet af Lærlinge, dels over Arbejdsløsheden indenfor de forskellige Fag, og efter den Forhandling, han ifølge Lovforslaget skal føre med Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer, skal kunne nedsætte Antallet af Lærlinge i visse Fag.

Jeg skal ikke komme dybt ind paa disse Ting, men paa Grundlag af den Statistik, som foreligger, kun nævne et Fag som Bagerfaget. Det tæller 3 500 voksne Arbejdere, altsaa Bagersvende, og har i et eneste Aar haft en Tilgang paa 608 Lærlinge. Det er let at se, at en saadan Tilgang er urimelig stor, i Særdeleshed naar henses til, at Bagerfaget i de senere Aar gennemsnitlig har haft en Arbejdsløshedsprocent paa omkring 20. Paa Grundlag af disse Tal kan man paa Forhaand med stor Nøjagtighed regne ud, at et betydeligt Antal af Lærlinge i dette Fag aldrig vil komme til at tjene deres Brød i Faget. For deres Vedkommende vil Læretiden kun være spildt Tid, idet de efter de 4—5 Aars Læretid maa gaa over i andre Fag.

Jeg skal endnu nævne § 26, der angaar Læreprøver. Maa jeg indskyde den Parentesbemærkning, at mig falder det mere naturligt at sige Svendeprevenavn; Ordet Svendepreve har Hævd i det danske Sprog fra det 15.—16. Aarhundrede, hvorimod det kunstige Læreprøve og Læreprevenavn falder mig vanskeligt paa Tungen; jeg tror, det vilde være heldigt, hvis man vilde opretholde det gode gamle danske Ord. Her siger Lovforslaget, at der skal nedsættes Læreprevenavn; de skal vælges af Lærlingekommissionerne, og Formanden skal være en Mand udenfor Arbejdernes og Arbejdsgivernes Kreds, men ellers skal der være et lige Antal Arbejdsgivere og Arbejdere i Forbindelse med to Lærere ved Handels- eller tekniske Skoler. Jeg tror, man i alt for høj Grad ved den tidligere Lovgivning har forsømt denne Side af Læreforholdet, for det kan jo ikke nytte, at det fastslaas, som et Princip i Loven, at man skal naa dertil, at Svendepreve kan aflægges, vel at mærke en Svendepreve, som har nogen positiv Værdi, men saa for øvrigt ganske overlades til Haandværkets Organisationer, hvorledes disse Svendeprever skal bedømmes.

Hvis der skal være Mening i Tingene, maa det være en sagkyndig Bedømmelse, og et saadant sagkyndigt Bedømmelsesnævnt bør ikke bestaa alene af Arbejdsgivere, men ogsaa af Arbejdere indenfor de for-